

KELIONĖS ANT SOFOS: šalys, į kurias savaitgaliui nenuskrisi, – nuo egzotiškosios Etiopijos iki atokių genčių Vakarų Papua

Algirdas Morkūnas

Etiopija • Čilė • Vakarų Papua • Beninas • Šiaurės Korėja • Iranas • Pakistanas • Kolumbija • Tibetas

Kitoks keliautojas, kitokios kelionės po pasaulį. Taip galima apibūdinti populiarių Journey.lt tinklaraščio autorių Algirdą Morkūną ir jo lankomas šalis. Visą Europą seniai išmaišęs lietuvis dabar yra susižavėjęs tolimais kraštais, kurių pažinimo sąlygos priklauso tik nuo atsitiktinumo: vietinių gyventojų ir valdžios nusiteikimo, gamtos stichijų, kitų palankių ar nepalankių aplinkybių.

Kodėl archajiškai gyvenančių Etiopijos genčių vyrai apsikarstę Kalašnikovo automatais?

Koks tūkstančių metų senumo ledyno Čilėje skonis ir kaip vietos policija suseka, kad atokios dykumos viduryje keliautojų automobilis viršijo greitį?

Kodėl Šiaurės Korėjos viešbučių liftuose nėra kai kurių aukštų mygtukų?

Kaip Pakistano moterys apeina islamo apribojimus?

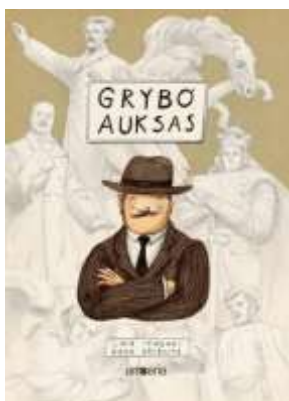
Kodėl Tibete turgaus mėsininkai – tik kinai?

Ne visas A. Morkūno keliones kitiems pavyktų pakartoti, apie kai kurias tikrai saugiau skaityti patogiai įsitaisius ant savo namų sofos.

RAIZGUS GYVENIMAS: kaip grybai kuria mūsų pasaulį, keičia mąstymą ir formuoja ateitį. Merlin Sheldrake

Šioje knygoje dr. Merlinas Sheldrake'as leidžiasi į žavingą nuotykių ir tyrinėjama fantastišką, keistą ir nuostabų grybų pasaulį: šie beveik visą gyvybę Žemėje palaikantys organizmai niekuomet nepalšiauja stebinti. Tai nei augalas, nei gyvūnas, jų randama visame pasaulyje, ore ir mūsų kūnuose. Grybai sprendžia užduotis neturėdami smegenų, gali pribloškiamai taikliai manipuliuoti gyvūnų elgesiu. Davę mums duonos, alkoholinių gėrimų ir gyvybę gelbstinčių vaistų, grybai formavo žmonijos istoriją, o visuomenę nuo pat Antikos laikų stebinusios grybų psichodelinės savybės palengvino nemažai psichikos ligų simptomų. Grybų gebėjimas virškinti plastiką, sprogmenis, pesticidus ir žaliavinę naftą yra pasitelkiamas pažangiausioms technologijoms, o atradus, kad jie jungia augalus požemiais tinklais, „miško internetu“, pakito ir tai, kaip suvokiame ekosistemas. Tačiau didumą gyvenimo grybai nugyvena slapčiomis, o daugiau nei devyniasdešimt procentų jų rūšių iki šiol nėra aprašyta.

GRYBO AUKSAS. Rasa Grybaitė, Lina Itagaki

Grybo auksas – komiksas apie vieną žymiausių XX a. pirmosios pusės lietuvių skulptorių **Vincą Grybą** (1890–1941). Jo anūkės dailininkės Rasos Grybaitės ir iliustruotojos Linos Itagaki kūrybiniame procese gimęs komiksas atskleis menininko asmenybę ir gyvenimo istoriją. Versdami jo puslapius, kartu su skulptoriumi išgyvensite nepriteklius, kūrybines kančias, džiaugsmą ir meilę. Į XX a. Europos miestus pažvelgsite Grybo akimis, susitiksime su jo mokytoju Emiliu Antuanu Burdeliu – to meto skulptūros legenda. Komiksas papasakos, kodėl ir kaip Lietuvos miestuose atsirado paminklai Vytautui Didžiajam ir Simonui Daukantui bei kiti garsūs Grybo sukurti monumentai.

Taip pat sužinosite, kur Vincas Grybas slėpė savo „auksą“.

Menotyryninkė Saulė Mažeikaitė-Teiberė

Laiškais, artimųjų atsiminimais ir istoriniais faktais paremtas pasakojimas apie skulptorių Vincą Grybą atgyja meniškuose ir žaisminguose Linos Itagaki piešiniuose. Komiksas ne tik vizualiai patrauklus, bet ir informatyvus: atveria skulptūros meno principus, jų gaminimo užkulius, sunkumus ir džiaugsmus. Kokio didumo dirbtuvių reikia skulptūrai sukurti? Kur rasti modelį angelui? Kaip nulipdyti emociją? Į šiuos ir kitus klausimus stengėsi atsakyti komikso herojus.

BERNIUKAS AKLIGATVYJE. Karl Olsberg

Intriguojantis distopinis romanas „Berniukas akligatvyje“ kelia amžiną žmogijos klausimą – ar galima nugalėti mirtį? Kokių būdu? Gal įmanomas amžinas gyvenimas kompiuteryje?

Kompiuteriniame žaidime „Team Defence“ Manuelis neįveikiamas. Bet komandos nariai nežino, kad jis savo avatarą valdo tik padedant išmaniajam neįgaliojo vežimėliui Marvinui. Manuelis serga nepagydoma nervų liga, gyventi jam beliko vos keli mėnesiai. Sužinojus apie daug diskusijų keliantį eksperimentą išsižiebia viltis – įmanoma sukurti kompiuterinę vaikiną smegenų simuliaciją. Tada jo sąmonė toliau gyvuotų kompiuteryje. Tačiau skenuojant smegenys visiškai suardomos...

Tai romanas, kuriame autorius drąsiai kelia klausimus apie žmogiškos būties prasmę: ar tikime sielos nemirtingumu? Ar po mirties siela galėtų tęsti egzistenciją kita forma ar virtualiajame pasaulyje? Ar moralu rinktis eutanaziją, kai jautiesi patekęs į akligatvį? Kas skiria žmogų nuo dirbtinio intelekto?

Drąši knyga, kurios ilgai nepamirši!

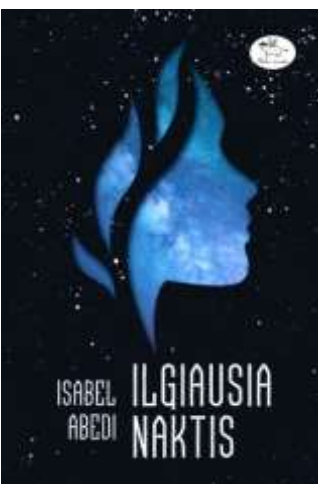
LOLITA. Vladimir Nabokov

Knygoje pasakojama apie liguistą literatūros profesoriaus ir intelektualo meilę vos paauglystės slenkstį peržengusiai mergaitei. Profesorius Humbertas paauglystėje patiria tragišką meilę, žūva jo mylimoji Anabelė. Net ir sulaukęs brandaus amžiaus jis ilgisi trylikametės mylimosios ir jos bruožų ieško kiekvienoje nimfetėje. Anabelės išikūnijimą Humbertas suranda dvylikametėje Lolitoje. Įsiliepsnoja beprotiška aistra, kuri galų gale pražudo ir Humbertą, ir pačią Lolitą.

Tai romanas apie senosios civilizotosios Europos ir jaunosios komerciškosios Amerikos susidūrimą, bet labiausiai apie meilę kaip akibrokštą, haliucinaciją, beprotybę, transformaciją...

Ši jausmų stiprumu ir išradingu literatūriniu stiliumi žavinti knyga įkvėpė gyvybę net dviem filmams - pirmasis 1962 metais romaną ekranizavo režisierius Stanley Kubrickas, 1997 metais – Andrianas Lyne'as.

„Lolita“ – tragikomedija, žavinti ne tik pagrindinio veikėjo jausmų stiprumu, bet ir savo išradingu stiliumi. Kalambūrai, žodžių žaismas, stilistinės figūros Lolitoje liejasi kaip iš gausybės rago. Ironiška Nabokovo akis atskleidžia mums ne tik aistros istoriją, bet ir margą JAV gyvenimo ir gamtos panoramą. Kai kurie Nabokovo kūrybos tyrinėtojai net mano, kad Humbertas Humbertas simbolizuoja senąją Europos kultūrą, sužavėtą ir suvedžiotą jaunos ir agresyvios Amerikos – Lolitos.

ILGIAUSIA NAKTIS. Isabel Abedi

Ar kada nors atrodė, kad viskas aplink tave trupu ir netikra, regis, užtektų vos stumtelėti, ir visas gyvenimas subyrėtų kaip kortų namelis? Vėliau kartais taip ir atrodo. Tik ji dar nežino, kiek šurpių paslapčių, melų ir nutylėjimų gaubia jos kasdienybę.

Kartais tam, kad sužinotum tiesą, reikia leistis į kelionę. Kartais reikia laukti trylika metų, kad baigtųsi ilgiausia tavo gyvenimo naktis. Vita su draugais planuoja visą vasarą automobiliu keliauti po Europą. Tai bus jų gyvenimo kelionė, pilnos dienos ir naktys šėlsmo, siautulio, juoko ir nuostabių būsimų prisiminimų. Netyčia ant tėčio darbo stalo rastas naujas žymaus rašytojo rankraštis įkvėpia išsukti iš suplanuoto maršruto ir aplankyti mažą Italijos miestelį, kuriame vyks būsimo romano veiksmas.

Draugai nė nepastebi, kaip nerūpestingos atostogos staiga pavirsta kvapą gniaužiančiu detektyvu, kuriame tampa meilė, mirtis ir šurpios šeimos paslaptys.

MELAS. Care Santos

Šešiolikmetė Ksenija auga su griežtokais, bet mylinčiais tėvais, jai sekasi mokslai. Mergina mėgsta skaityti, turi ateities planų. Nepaisant to, kartais Ksenijai atrodo, kad jos gyvenimas nuobodus. Tik vieną dieną jį supurto penktosios kategorijos uraganas! O kas yra uraganas pauglei? Atspėjote – Ksenija įsimyli. Jis – virtualaus susirašinėjimo draugas, internete prisistatęs Marselu. Nepaisant to, kad taip pat prisiekinėja meilę, vaikiną nepaaiškinamai paslaptinas ir vis atidėlioja susitikimą. Nenuostabu, kad Ksenija pati pasiryžusi surasti ir pamatyti savo virtualų sielos draugą. Jos laukia staigmena: pasirodo, viskas – melas. Tikrasis Marselas yra visai kitas žmogus.

Tie, kas bent kartą virtualiai bendravo su nepažįstamuoju, iškart supras, kad „Melas“ – ne tik apie internete slypinčius netikėtumus, socialiai remtinų šeimų vaikų problemas ar išankstinį neigiamą visuomenės požiūrį į tokius vaikus. Tai knyga apie mus visus.

VASARA PARKO AVENIU. Renee Rosen

„Reklamos vilkai“ ir „Ir velnias dėvi Prada“ susitinka Renée Rosen romane. Autorė kviečia skaitytojus nerti į 1965-ųjų Niujorko prabangą ir žurnalą „Cosmopolitan“ – ir susipažinti su naująja vyriausiąja redaktore Helena Garli Braun, kuri šokiruoja Ameriką, išdrįsdama kreiptis į moteris visomis uždraustomis temomis...

Niujorkas siūlo daug galimybių vienišoms moterims, tokioms kaip Alisa Vais, kuri atvyksta iš mažo gimtojo miestelio, siekdama svajonės gyventi didmiestyje. Netikėtai jai pasitaiko neįkainojama proga dirbti pas Heleną Garli Braun, pirmąją moterį, tapusią tuo metu merdinčio žurnalo „Cosmopolitan“ vyriausiąja redaktore.

Niekas negalėjo paruošti Alisos pasauliui, į kurią ji įžengė: redaktoriai ir straipsnių rašytojai vienas po kito atsisako dirbti moteriai, kuri parašė skandalingąją bestselerį „Seksas ir vieniša moteris“. Konfidencialios apklausos, straipsnių idėjos ir viršelio maketai patenka į netinkamas rankas, kai kas stengiasi įtraukti ir Alisą į viršininės sabotažo planus. Tačiau Alisa išlieka lojali ir vis labiau užsidegusi padėti Helenai laimėti šią kovą. Redakcijoje įtampa nuolat auga, o Alisa skinasi savo kelią Niujorke. Galiausiai ji supranta, kad Helenos Garli Braun pasaulyje moteris gali pasiekti visko, ko tik panorėjusi.

SESERYS. Kristin Hannah

Niekas jūsų nepažįsta taip gerai kaip sesuo. Ji gali prajuokinti ar sudaužyti jums širdį vieninteliu žodžiu. Ir niekas nerašo tokių romanų, kaip Kristin Hannah – autorė, aistringai narpliojanti šeimų santykius, paliečianti slapčiausias ir jautriausias širdies kerteles. Ir štai – turiningoje ir įtraukiančioje naujoje knygoje ji sukuria neišdildomus dviejų moterų portretus. Jos kadaise prarado ryšį, o dabar bando suartėti patirdamos pakylėjantį džiugesį ir beveik nepakeliamą skausmą. Kraujo seserys, pasirinkusios būti nepažįstamosiomis, – abi stovi kryžkelėje, pasirengusios susigrumti su praeities išdavystėmis...

Megana Dontes – nusivylimų persekiojama moteris. Prieš daugybę metų jai teko išgyventi siaubingą pasirinkimą, vieną iš tų, už kuriuos sumokama viskuo – taip pat ir sesers Klerės meile. Dabar Megana

paklausi skyrybų advokatė, kuri visiškai netiki artumu, kol sutinka vyriškį, galintį priversti ją pakeisti šį nusistatymą.

Klerė Kavenau pirmą kartą gyvenime įsimylėjo. Artėjant vestuvėms ji ruošiasi susitikti su savo valingąja, kritiška vyresniąja seserimi. Po daugiau nei poros dešimtmečių šios dvi moterys, kurios mano, kad tarp jų nebėra nieko bendro, vėl pamėgins tapti tuo, ko abiem labai trūko, – šeima.

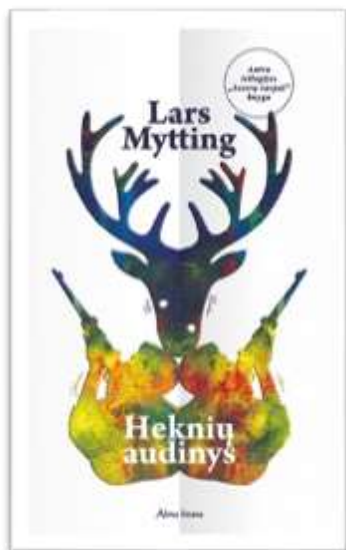
SESERŲ VARPAI: autentiškų detalių kupiname istoriniame pasakojime susipina buitinis ir mistika, namų saugumas ir poreikis pažinti pasaulį, krikščionybės ir pagonybės priešprieša
Lars Mytting

Atokiame XIX a. pabaigos Norvegijos kaime gyvena dvidešimtmetė Astrida. Šiose apylinkėse įprasta, kad moterys teka anksti, pagimdo būrį vaikų ir miršta nualintos ūkio darbų ir nepriteklių. Astrida svajoja apie kitokį gyvenimą – galbūt jos viltys išsipildys tapus jauno pastoriaus Kajaus žmona.

Tačiau beužgimstančius abipusius jausmus aptemdo Kajaus planas vietoj senos 1170 m. bažnyčios pastatyti naujus erdvesnius maldos namus. Siamo dvynių Halfridos ir Gunhildos atminimui XVI a. nulieti varpai bus pakeisti naujais. Legenda byloja, kad Astridos protėvių padovanoti varpai yra stebuklingi ir artinantis pavojui patys ima skambėti. Astridos jausmus

Kajui sujaukia į kaimelį atvykęs Dresdeno meno akademijos studentas Gerhardas. Tarp dviejų vaikinų besirenkančiai Astridai bandant įveikti dvejonę, netikėtai ima skambėti stebuklingieji Seserų varpai...

Savitas ir užburiantis **Larso Myttingo** stilius įtraukia ryškiu veikėjų ir aplinkos vaizdavimu. Autentiškų detalių kupiname istoriniame pasakojime susipina buitinis ir mistika, namų saugumas ir poreikis pažinti pasaulį, krikščionybės ir pagonybės priešprieša. Romane nagrinėjamos ir visiems laikams aktualios žmogaus laisvės, tobulėjimo, asmeninės ir bendruomeninės istorijos temos.

HEKNIŲ AUDINYS
Lars Mytting

„Heknių audinys“ – tai antroji jaudinančios „Seserų varpų“ trilogijos knyga.

„...jis susimąstė apie savo pažadą Astridai. Jiems pradėjus ardyti bažnyčią, jis pažadėjo surasti Heknių audinį. Buvo sakoma, kad jame pavaizduota pasaulio pabaiga. Pusiau paukščiai, pusiau žmonės spjaudosi ugnimi ir degina viską ant žemės. Esą jis turėtų perspėti apie kaimui gresiančias ligas, potvynius ir purvo nuošliaužas.“ 1903-ieji, praėjo dvidešimt dveji metai nuo tada, kai pagimdžiusi mirė Astrida Heknė. Jos sūnus Jehansas gyvena skurdžiam ūkyje kiek atokiau nuo Butangeno. Uždaro būdo jaunuolis dienų dienas bastosi kalnuose, kur džiaugiasi laisve užsiimti tuo, kas jam labiausiai patinka – šiaurinių elnių medžiokle. Vieną dieną persekiojant didžiulį elnią jo paleistą šūvį pasiveja taikli kito medžiotojo – svetimšalio Viktoro – kulka.

Butangeno pastoriaus Kajaus Šveigoro žingsniai nejučiomis vis nuveda prie Astridos Heknės kapo. Jį kankina kaltė dėl senos mirtinos išdavystės, o širdyje sakytum atsivėrė tuštuma, kai jo užmojais buvo atskirti du galingi bažnyčios varpai, XVII a. nulieti dviejų seserų iš Astridos giminės garbei. Genamas kaltės ir pareigos jausmo, Kajus stengiasi globoti Jehansą ir atkakliai ieško paslaptingojo seserų išausto audinio.

Romane pasakojama apie meilę ir pagiežą, sielvartą ir drąsą. Jo puslapiai sklidini istorijos ir mitų, autentiškai atspindėtos žmonių kasdienybės, kuri, vis dar pavaldi negailestingai gamtai, pamažu ima įsileisti pasaulį keičiančias naujoves.